



# ROMA KÉP

## Szakirodalom, programbontásban

1.

Médiaantropológiai kutatás a Romakép Műhelyben. Müllner András bevezető előadásai a kurzus hallgatói számára.

Faye D. Ginsburg, Lila Abu-Lughod, Brian Larkin (szerk.): Media Worlds: Anthropology on New Terrain, University of California Press, 2002.

Ella Shohat – Robert Stam (szerk.): Unthinking Eurocentrism. Multiculturalism and the Media, Routledge, 1994.

Kelly Askew – Richard R. Wilk (eds.): The Anthropology of Media: A Reader, Wiley-Blackwell, 2002.

Faye Ginsburg: Shooting Back: From Ethnographic Film to the Ethnography of Media, in Toby Miller – Robert Stam (szerk.): A Companion to Film Theory, Blackwell, 1999, 295–322.

2.

Horváth M. Judit képei

Link

<https://vimeo.com/90850081>

<https://vimeo.com/108774340>

Csoszó Gabriella: Rólunk Hozzád / Fotózás és aktivizmus workshop, roma és nem roma származású középiskolás tanulók részére, felnőtt aktivista diákjaink közreműködésével

[http://tranzit.blog.hu/2014/04/04/rolunk\\_hozzad](http://tranzit.blog.hu/2014/04/04/rolunk_hozzad)

Záróra: Veiszer Alinda beszélgetése Horváth M. Judittal

<https://www.youtube.com/watch?v=VaQjwFGuFeE>

Szuhay Péter: A társadalom peremén, 1989 (kiállításalbum)

Szuhay Péter, Barati Antónia (szerk.): Képek a magyarországi cigányság 20. századi történetéből, Néprajzi Múzeum, Budapest, 1993.

Szuhay Péter (szerk.): Cigány-kép – roma-kép. A Néprajzi Múzeum “Romák Közép- és Kelet-Európában” című nemzetközi kiállításának képeskönyve, Néprajzi Múzeum, Budapest, 1998.

Albertini Béla: Horváth M. Judit és Stalter György fotókönyve: Más Világ,

[http://www.fotomuveszet.net/korabbi\\_szamok/199912/horvath\\_m\\_judit\\_es\\_stalter\\_gyorgy\\_fotokonyve](http://www.fotomuveszet.net/korabbi_szamok/199912/horvath_m_judit_es_stalter_gyorgy_fotokonyve)

Szuhay Péter: Az egzotikus vadembertől a hatalom önnön legitimálásáig, Beszélő, VII. évfolyam, 7–8. szám, 97–107., internet:

<http://beszelo.c3.hu/cikkek/az-egzotikus-vadembertol-a-hatalom-onnon-legitimalasaig>

Szuhay Péter: A (fotó)művészet szabadsága, a fényképezettek lázadása és az archiváló korlátai, Kisebbségkutató Intézet, [kisebbssegkutato.tk.mta.hu](http://kisebbssegkutato.tk.mta.hu),

URL: <http://kisebbssegkutato.tk.mta.hu/uploads/files/archive/683.pdf>

Szuhay Péter: Ki beszél? Cigány/roma reprezentáció a képző- és fotóművészetben, in Feischmidt Margit (szerk.): Etnicitás – Különbségteremtő társadalom, Gondolat – MTA Nemzeti Etnikai és Kisebbségkutató Intézet, 2010, pp. 367–391. URL: [Link](#)

Guglielmo, Rachel – Timothy Waters: Jogfosztottan: Romák Magyarországon – Magyar Helsinki Bizottság, Budapest, 1996. (a New Yorkban 1996-ban megjelent „Right Denied: The Roma of Hungary” című kötet fordítása)

Csányi Klára: A kisebbségi ügyek rendőrségi kezelése Magyarországon, Belügyi Szemle, 1999/7–8, 111–119.

Csányi Klára (szerk.): Szöveggyűjtemény a kisebbségi ügyek rendőrségi kezelésének tanulmányozásához, OSI COLPI, Budapest, 1997.

Bólyai János: A rendőrség és a cigányság viszonya Magyarországon

Csepeli György – Örkény Antal – Székelyi Mária: Szertelen módszerek. A megkülönböztetésmentes viselkedés lehetőségei és akadályai

Daróczi Ágnes: Kis roma rádió történet (kézirat)

Daróczi Ágnes: Patrin, Élet és Irodalom, 2001. február 2. (XLV. évf. 5. sz.),  
URL: [http://www.es.hu/daroczi\\_agnes;patrin;2003-01-22.html](http://www.es.hu/daroczi_agnes;patrin;2003-01-22.html)

A Patrin Magazin műsorai

Identitás és reprezentáció. Interjú Daróczi Ágnessel és Bársony Jánossal (Alaina Lemon és Vörös Miklós), Replika, 1996. december (23-24. szám), 261-272.

Identitás – útkeresés. Daróczi Ágnes emlékezik az újkori roma folklór mozgalomról (Szemes Zsuzsa interjúja)

[http://epa.oszk.hu/01300/01306/00082/pdf/EPA01306\\_Szin\\_2003\\_08\\_05\\_november\\_10-15.pdf](http://epa.oszk.hu/01300/01306/00082/pdf/EPA01306_Szin_2003_08_05_november_10-15.pdf)

Záróra: Veiszer Alinda beszélgetése Daróczi Ágnessel

<https://www.youtube.com/watch?v=1M4qbz9Styk>

Identitás – útkeresés. Daróczi Ágnes emlékezik az újkori roma folklór mozgalomról (Szemes Zsuzsa interjúja)

[http://epa.oszk.hu/01300/01306/00082/pdf/EPA01306\\_Szin\\_2003\\_08\\_05\\_november\\_10-15.pdf](http://epa.oszk.hu/01300/01306/00082/pdf/EPA01306_Szin_2003_08_05_november_10-15.pdf)

Sánta Edina 2001. A Rádió C indulása: Fehérek közt [http://magyarnarancs.hu/belpol/a\\_radio\\_c\\_indulasa\\_feherek\\_kozt-62541](http://magyarnarancs.hu/belpol/a_radio_c_indulasa_feherek_kozt-62541)

Pócsik Andrea 2007. Közszolgálatosság és diskurzus, Beszélő, 2007. május <http://beszelo.c3.hu/cikkek/kozszolgالاتisag-es-diskurzus>

Révész Sándor 1994. Mindenki lehet uszító, Cigányfűró, 1. évf., 1. sz., 1994. június, pp. 9-10.

Klein Judit: A kisebbségi média helyzete és helye Európában és Magyarországon. Gondolatok EBU IDPG munkájához

[http://kisebbssegkutato.tk.mta.hu/uploads/files/olvasoszoba/intezetikiadvanyok/Csak\\_masban.pdf](http://kisebbssegkutato.tk.mta.hu/uploads/files/olvasoszoba/intezetikiadvanyok/Csak_masban.pdf)

Prónai Csaba: Áttekintés a magyarországi romákat ért jogsérelem és a roma jogvédelem irodalmáról (1990-2000), Kisebbségkutatás – 2003. 2. szám

[http://www.hhrf.org/kisebbssegkutatas/kk\\_2003\\_02/cikk\\_nyomtatás.php?id=751#\\_ftn1](http://www.hhrf.org/kisebbssegkutatas/kk_2003_02/cikk_nyomtatás.php?id=751#_ftn1)

Gáli Mihály: A cigánysággal kapcsolatos helyi konfliktusok kezelésének tapasztalatai. Faji alapú jogsértések és kezelésük magyarországi gyakorlata (1994. május)

## Link

Gosztonyi Ágnes – Zolnay János: A „következetes” rendőrök, Beszélő, 7. évf. 19. szám,

<http://beszelo.c3.hu/cikkek/a-%E2%80%9Ekövetkezetes%E2%80%9D-rendorok>

Kószeg Ferenc felszólalása az Országgyűlés 161. ülésnapján [1996.03.27.]

<http://www-archiv.parlament.hu/naplo35/161/1610080.htm>

Nagy Gábor Tamás (szerk.): Félünk. Etnikai és szociális konfliktusok elkerülésének, feloldásának lehetőségei, Városháza, Budapest, 1993.

Fehér György: Struggling for ethnic identity. The Gypsies of Hungary – Human Rights Watch, New York/Washington/Los Angeles/London, 1993.

Helsinki Ellenőrző Bizottság: A Helsinki Ellenőrző Bizottság a magyar kormányhoz. Ajánlások –Phralipe,1993/12, 31.

Kertesi Gábor: Megalázottak és megszorítottak. Cigány emberek beszámolóí az őket ért sérelmekről és megaláztatásokról az 1993/94. évi, országosan reprezentatív cigányvizsgálat megkérdezettjei közül – Esély,1996/3, 48-61.

[http://www.esely.org/kiadvanyok/1996\\_3/megalazottak.pdf](http://www.esely.org/kiadvanyok/1996_3/megalazottak.pdf)

<http://www.romapage.hu/article102-Megalazottak-es-megszomoritottak>

4.

Romedia Foundation, <http://romediafoundation.org/>

Janky Béla: A cigány nők helyzete (<http://www.tarki.hu/adatbank-h/kutjel/pdf/a574.pdf>)

NEMZETI TÁRSADALMI FELZÁRKÓZÁSI STRATÉGIA – MÉLYSZEGÉNYSÉG,  
GYERMEKSZEGÉNYSÉG, ROMÁK – (2011–2020) – Budapest, 2011. november – KIM  
Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkárság

([http://www.romadecade.org/cms/upload/file/9323\\_file16\\_roma\\_hu\\_strategy\\_annex1\\_hu.pdf](http://www.romadecade.org/cms/upload/file/9323_file16_roma_hu_strategy_annex1_hu.pdf))Jinx Coleman Broussard: Giving a Voice to the Voiceless. Four Pioneering Black Women Journalists, Routledge, 2003.

5.

Oana Marcu: Using Participatory, Visual and Biographical Methods with Roma Youth, Forum: Qualitative Social Research, Volume 17, No. 1, Art. 5, January 2016

A valóság filmjei. Tanulmányok az antropológiai filmről és filmkatalógus, Dialektus Fesztivál, Budapest, 2004.

Interjúk Alexander Nanauval:

<https://www.youtube.com/watch?v=Zd1mql9Dzc8&feature=youtu.be>

<https://www.youtube.com/watch?v=v8hipb-AN8k&feature=youtu.be>

<https://www.youtube.com/watch?v=ep2DTeGA26c&feature=youtu.be>

[https://www.youtube.com/watch?v=uGUxMz\\_FW8Q&feature=youtu.be](https://www.youtube.com/watch?v=uGUxMz_FW8Q&feature=youtu.be)

<https://www.youtube.com/watch?v=r6hhV6Bn5ks&feature=youtu.be>

<http://totb.ro/alexander-nanau-filmarile-in-ferentari-au-fost-intr-un-fel-ca-fotografia-de-razboi/>

Crawford, Ian (1992): Film as discourse: the invention of anthropological realities In Crawford, Ian – Turton, David (szerk.): Film as Ethnography. Szerk. Manchester University Press, 66–82.

Hammer Ferenc 2009. A megismerés szerkezetek, stratégiái és poétikái In: Gelencsér Gábor (szerk.): BBS 50. A Balázs Béla Stúdió ötven éve. Műcsarnok, pp. 263–274.

Höijer, Birgitta 2004. The discourse of global compassion: the audience and media reporting of human suffering, Media, Culture & Society SAGE Publications (London, Thousand Oaks and New Delhi), Vol. 26(4): 513–531.(2004)

Nichols, Bill 2009. A dokumentumfilm típusai. Metropolis, 2009/04. pp.

Pócsik Andrea 2011. Másodlagos élményeink. In: Müllner András (szerk.): A változás kultúrái. Művészet, media és rendszerváltás. Budapest: L'Harmattan – ELTE MMI

Renov, Michael 2009. A dokumentumfilm poétikájának megelőlegezése. Metropolis, 2009/04. pp. 42–65.

Rentschler, Carrie A. 2004. Witnessing: US citizenship and the vicarious experience of suffering. Media, Culture & Society SAGE Publications (London, Thousand Oaks and New Delhi), Vol. 26(2): 296–304.

John Akomfrah and the Black Audio Film Collective, 1986

minden vele kapcsolatos: <http://www.diagonalthoughts.com/?p=1343>

cikk róla: <http://www.theguardian.com/film/2012/jan/20/john-akomfrah-migration-memory>

John Akomfrah-interjúk a Youtube-on:

‘The Stuart Hall Project’ – A Beyond Cinema Original Interview

<https://www.youtube.com/watch?v=59-Hrn6lrE4>

Sheffield Doc/Fest 2015: John Akomfrah in Conversation

<https://www.youtube.com/watch?v=b6Mr2heCoeM>

Lisson Gallery weekend talk: John Akomfrah and Ekow Eshun (2016. január 23.)

[https://www.youtube.com/watch?v=Rh9Rb0R\\_IyU](https://www.youtube.com/watch?v=Rh9Rb0R_IyU)

Stuart Hall: New Ethnicities, in D. Morley and K-H. Chen eds.: Stuart Hall. Critical Dialogues in Cultural Studies, Routledge, London – New York, 1996, 441–449.

URL:



eredetileg: ICA Documents 7: Kobena Mercer ed.: Black Film, British Cinema, 1989.

Paul Gilroy: The Black Atlantic. Modernity and Double Consciousness, Verso, London – New York, 1993.

Naficy, Hamid: An Accented Cinema: Exilic and Diasporic Filmmaking, Princeton, N. J., 2001. (British Postcolonial Workshops and Collectives, 87–95.)

An Interview with Black Audio Film Collective, ICA Documents, no. 7: 60–62., 1988 (Special issue on black film, British cinema)

Kobena Mercer: Recoding Narratives of Race and Nation, ICA Documents no. 7: 4–14., 1988 (Special issue on black film, British cinema.)

Jim Pines: „The Cultural Context of Black British Cinema”, in Mbye B. Cham and Claire Andrade Watkins (szerk.): Blackframes. Critical Perspectives on Black Independent Cinema, Cambridge, Mass: MIT Press, 1988, 26–36.

7.

A rasszizmus szivás

Elemzés: Videómánia – A rasszizmus szivás

Előzmény: Reckless Tortuga

A tudás 6alom

Roma Education Fund REF

<http://www.romaeducationfund.hu/>

<https://www.youtube.com/channel/UCskD4xuRFXh4ppxLixB05Mg>

Nem vagyok csaló!

YoNoSoyTrapacero/ YoNoSoyTrapacera ['Nem vagyok csaló']

Fondacion Secretariado Gitano

<https://www.youtube.com/channel/UC9UVsiqGVpZ0nUKscF-eSqw>

<https://www.gitanos.org/>

Tedd helyre a rasszizmust!

Despicable. Put the Racism in the Right Place

portugál változat:

Marcelo Lourenco (kreatív producer):

<https://www.youtube.com/channel/UCUqax7iXF11PS0SIUNH6N5A>

<https://about.me/marcelolourenco>

más munkái: <http://theinspirationroom.com/daily/2011/amnesty-international-mugshots/>

(német

változat: <https://www.youtube.com/watch?v=iQzAMWm4nkl>; <http://www.zara.or.at/>)

Elemzés: Mikhail Lyubansky: Between the Lines c. blogja: This Lady Refused to Sit Next to a „Negro” – The Full Story. The anti-racism PSA [public service announcement] showed a part of racism, but only a small part. Posted Jun 11, 2014.

<https://www.psychologytoday.com/blog/between-the-lines/201406/lady-refused-sit-next-negro-the-full-story>

Makau wa Mutua: „Savages, Victims, and Saviors: The Metaphor of Human Rights.”  
Harvard International Law Journal, 2001, 42, 201:1–31. (pdf)

URL: [http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract\\_id=1525547](http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1525547)

Kádár Magor: Kampánykommunikáció. Kézikönyv a kommunikációs kampányok elemzéséhez és tervezéséhez, Kriterion Könyvkiadó, Kolozsvár, 2008.

George Marcus: Introduction, in G. Marcus (ed.): Connected: Engagements with Media, Chicago: University of Chicago Press, 1996, 1–18.

8.

Tomor a világ közepe. Interjú Siroki Lászlóval

URL: [http://jogtalanul.blog.hu/2011/09/12/tomor\\_a\\_vilag\\_kozepe](http://jogtalanul.blog.hu/2011/09/12/tomor_a_vilag_kozepe)

A Roma Sajtóközpont írása (Lak), 444.hu, URL:

<http://444.hu/2016/04/29/a-harom-lanytestver-akik-a-ciganysorrol-jutottak-el-a-jogi-egyetemre>

Baranyi Béla-G. Fekete Éva-Koncz Gábor: A roma szegregáció kutatásának területi szempontjai a halmozottan hátrányos helyzetű encsi és a sellyei-siklósi kistérségekben (A tanulmány A magyarországi cigány népesség helyzete a 21. század elején (Szegregáció, megélhetés, iskolázottság, önkormányzatiság) című 2001. évi Nemzeti Kutatási Fejlesztési Programok kutatási projekt keretei között készült, s jelentős mértékben épít G. Fekete Éva kandidátus, tudományos osztályvezető (MTA RKK Miskolci Osztálya) Cserehátról és Kovács Teréz kandidátus, tudományos főmunkatárs (MTA RKK Dunántúli Tudományos Intézet, Pécs) a sellyei-siklósi kistérségekről készült esettanulmányaira.) URL:



Csereháti Roma Önségítő Közhasznú Egyesület

<http://autonomia.hu/hu/reszletek/cserehati-roma-onsegito-kozhasznu-egyesulet>

Molnár Judit: Romák Ès magyarok attitűdjei 17 észak-csereháti településen





(a szakirodalma hasznos!)

Pro Cserehát. Szegény cigányok – szegény Cserehát. Kutatás és kiállítás

<http://www.bffd.hu/poorroma/hu/bevezeto-mi-ez/default.htm>

A régió és a média kapcsolata:

[http://nol.hu/archivum/megszolal\\_a\\_cserehat-393251](http://nol.hu/archivum/megszolal_a_cserehat-393251)

Link

Lokalitás, regionalitás

Appadurai, Arjun 2001. A lokalitás teremtése. Régió 12. (3): 3–31.



Gyáni Gábor: Identitás, emlékezet, lokalitás, 2000, 2008/6.

<http://ketezer.hu/2008/06/identitas-emlekezés-lokalitas/>

Bourdieu, Pierre 1985. Az identitás és a reprezentáció – régió fogalmának kritikai elemzéséhez. Szociológiai Figyelő 1 (1): 7–22.

H. Nagy Éva: A regionális identitás megjelenésének vizsgálata



A. Gergely András 1998a. Közelítések a régió problémához I. Comitatus – Önkormányzati Szemle 8 (3): 12–19. A. Gergely András 1998b. Közelítések a régióproblémához II. Comitatus– Önkormányzati Szemle 8 (10): 5–10.

Said, Edward 2004. Európai kulturális identitás. Magyar Lettre International 53 (2)  
Forrás: <http://www.c3.hu/scripta/lettre/web/archivum/index.htm>

Erős Ferenc ed. Megismerés, előtétel, identitás – szociálpszichológiai szöveggyűjtemény.  
Budapest: Wesley János Lelkészképző Főiskola – Új Mandátum Kiadó

Sam Gregory: Transnational Storytelling: Human Rights, WITNESS, and Video Advocacy, *American Anthropologist*, 2006. március (108. évf. 1. sz.)

<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1525/aa.2006.108.1.195/full>

Sam Gregory: Cameras Everywhere: Ubiquitous Video Documentation of Human Rights, New Forms of Video Advocacy, and Considerations of Safety, Security, Dignity and Consent, *Journal of Human Rights Practice* (2010) 2(2): 191–207.



Terence Turner: Representation, Politics, and Cultural Imagination in Indigenous Video: General Points and Kayapo Examples, in Faye D. Ginsburg, Lila Abu-Lughod, Brian Larkin (szerk.): *Media Worlds: Anthropology on New Terrain*, University of California Press, 2002, 76–88.

9.

Faye Ginsburg: Rethinking Documentary in Digital Age, *Cinema Journal*, Fall 2006; 46, 1, 128–133; URL:



Herczog Csilla – Racsko Réka: Hol tart a hazai médiaoktatás? A tizenévesek médiaműveltségének empirikus vizsgálata a tudatos médiahasználat és kritikus médiafogyasztás vonatkozásában, *Oktatás–Informatika*, 2012/7,

<http://www.oktatas-informatika.hu/2012/07/herczog-csilla-racsko-reka-hol-tart-a-hazai-mediaoktatas-a-tizenevesek-mediamuveltsenek-empirikus-vizsgalata-a-tudatos-mediahasznalat-es-kritikus-mediafogyasztas-vonatkozasaban/>

Kelly Michelle Askew – Richard R. Wilk (eds.): *The Anthropology of Media: A Reader*, Wiley, 2002.

Füredi Zoltán: Idegnek a kertemben. Néprajzi, antropológiai filmek Magyarországon, 2006, online elérhető: <http://metropolis.org.hu/?aid=90&pid=16>

Péli Sarolta: „New Media In Our Hands/Roma New Media Artists from Central Europe” exhibition (Budapest, Kunsthalle, April 8–30, 2011). Introduction to the exhibition at [www.romacult.org](http://www.romacult.org)

10.

A világok között nehéz az átjárás. Molnár Judit Anna interjúja Almási Tamással, film.hu, 2015. 04. 09. <http://magyar.film.hu/filmhu/magazin/almasi-tamas-a-vilagok-kozott-nehez-az-atjaras-interju-dokumentumfilm-snetberger.html>

Czenkli Dorka: tititá, Magyar Narancs, 2015/19, <http://magyarnarancs.hu/film2/titita-94847>

Soós Tamás: A szíve az óriási, Revizor, 2015.04.10. <http://www.revizoronline.com/article.php?id=5503>

Almási Tamás: Ahogy én látom. 26 év alkotói tapasztalata a dokumentumfilm-készítésben (DLA pályamunka)



A valóság filmjei. Tanulmányok az antropológiai filmről és filmkatalógus, Dialektus Fesztivál, Budapest, 2004.

11.

A Roma Produkciós Iroda filmjei

Cs. Kádár Péter: Roma rádió – romákkal vagy nélkülük? 1999. április 3.

<http://www.hullamvadasz.hu/> (2016. július 20.)

Szabó Júlia: Te mikor kezdesz? Roma újságírók nyomában, Társadalmi Együttélés, 2013/4.

[http://www.tarsadalmiegyutteles.hu/id-117-tarsadalmi-egyutteles-2013\\_4-szam-szabo\\_.html](http://www.tarsadalmiegyutteles.hu/id-117-tarsadalmi-egyutteles-2013_4-szam-szabo_.html)

KEJA füzetek 3. 2007: Romák médiaképzése. Budapest, KEJA

Ligeti György: Kisebbségek és bevándorlók a médiában, Médiakutató 2007 ősz

URL: [http://www.mediakutato.hu/cikk/2007\\_03\\_osz/02\\_kisebbssegek\\_bevandorlok\\_media](http://www.mediakutato.hu/cikk/2007_03_osz/02_kisebbssegek_bevandorlok_media)

Bogdán Mária – Feischmidt Margit – Guld Ádám (szerk.): Csak másban.  
Romareprezentáció a magyar médiában, Gondolat, PTE BTK Kommunikáció- és  
Médiatudományi Tanszék, Budapest–Pécs 2013,



Faye D. Ginsburg, Lila Abu-Lughod, Brian Larkin (szerk.): Media Worlds: Anthropology  
on New Terrain, University of California Press, 2002.